

[Anne Grete Holmsgård]

den er plaget af økonomisk krise. Det ville nemlig ganske enkelt være en katastrofe for kapitalismen, hvis den fuldstændig mistede kontrollen over de enorme råstofmængder, den billige arbejdskraft og ikke mindst de store uudnyttede markeder, der eksisterer i alle dele af den tredje verden.

Når det går så skidt med at komme i gang med nedrustningen, er det med andre ord ikke nogle sindssyge generalers skyld eller for den sags skyld nogle krigsgale politikeres. Ingen, der er ved deres fulde fem, ønsker sig en atomkrigs ragnarok, men magthaverne i Øst og Vest har hver deres gode grunde til alligevel at ruste videre. Derfor hænger kampen mod oprustningen og militarismen sammen med kampen mod de undertrykkende samfundssystemer, hvis opretholdelse skal sikres med bajonetter, kampvogne og atomraketter.

Sådan ser den danske regering selvsagt ikke på det. Den er jo sat til at forvalte et aggressivt og ekspansivt kapitalistisk system, og den militære side af denne sag varetages udmærket inden for rammerne af NATO. Set gennem udenrigsministerens enøjede brille er det russernes oprustning, som bliver den afgørende trussel mod verdensfreden. NATOs oprustning er derimod et konstruktivt bidrag til afspændingen. Som udenrigsministeren så gribende formulerede det under den udenrigspolitiske debat i maj måned (Folketingstidende 1979-80, 2. samling sp. 9895):

»Både forsvarsudgifter og udgifter til udviklingsbistand medvirker til at fredeligøre verden. . . .«

Men måske har jeg misforstået udenrigsministeren. Måske tænkte ministeren ikke kun på de vestlige forsvarsudgifter, men også på de sovjetiske. Hvis det var sådan en mere generel betragtning, vil jeg bede udenrigsministeren om at præcisere det i dag. Det vil sikkert vække en vis opsigt, hvis ministeren modsat min formodning skulle opfatte de sovjetiske forsvarsudgifter som et bidrag til at fredeligøre verden.

Sandheden er, at den danske regering er direkte engageret i og medansvarlig for den fortsatte oprustning. Beslutningen om de 572 nye avancerede atomraketter er blot det hidtil sidste skridt på oprustningens vej. På den baggrund giver jeg ikke meget for regeringens arbejde for nedrustningen i diverse internationale sammenhænge. Også her lægger

Danmark sig som regel tæt op ad de store NATO- og EF-lande.

I instruksen til FN's 33. generalforsamling, som fulgte efter den ekstraordinære nedrustningssamling, står der så smukt: »Fra dansk side lægges der stor vægt på en effektiv opfølgning af nedrustningssamlingens slutdokument.« Det er citeret fra nedrustningsudvalgets beretning 1979, s. 86.

Nu har udenrigsministeren haft lejlighed til at redegøre for regeringens bedrifter på dette område, og det får mig sandt at sige ikke til at falde i svime. Selv ikke, når denne indsats skal ses i sammenhæng med regeringens konstruktive medvirken til oprustning som bidrag til fredeliggørelse af verden, for nu at benytte udenrigsministerens egne vendinger.

Lad mig til slut sige et par ord om det sikkerheds- og nedrustningspolitiske udvalg, som regeringen har planer om at nedsætte. I den forbindelse vil det nuværende nedrustningsudvalg blive nedlagt, og det sker der ikke den store skade ved. Men det udvalg, som ministeren agter at oprette i stedet, er under al kritik. Jeg henholder mig her til redegørelsen for planerne i bilag 2 til beslutningsforslag B 62 og det uddybende samråd med ministeren, som vi havde i forsvarsudvalget. Guderne skal vide, at der er behov for nye tanker på det sikkerheds- og nedrustningspolitiske område. Den officielle danske politik er ganske ensidigt domineret af NATO-snæversyn og -militærlogik.

Regeringen erklærer, at den ønsker mere debat om disse spørgsmål, og så overvejer man at nedsætte et udvalg, der må forudses at blive massivt domineret af de konventionelle og officielle synspunkter. Den afgørende indflydelse i udvalget tænkes lagt hos et formandskab på fem personer, hvoraf de tre repræsenterer stats-, udenrigs- og forsvarsministeriet. For at sikre de officielle synspunkters overvægt agter man til overflod at placere udvalgets sekretariat direkte i udenrigsministeriet. Og for at ingen skal tro, at afvigende synspunkter skal kunne komme til orde udadtil, understreger man i oplægget, at udvalgets redegørelse skal stå for formandskabets regning. Med hele den konstruktion, der er lagt op til, hjælper det ikke meget, at der kommer til at sidde er par gidsler i udvalget med afvigende og mere kritiske synspunkter. Man kommer jo nok ikke uden om at place-